

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 12 maj 1922 kl. 12,30 e. m.

*Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 8,
i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl.
Maj:t angående viss befogenhet för länsstyrelsen att be-
sluta i fråga om utbetalande till skoldistrikt av statsbi-
drag till skolväsendet.*

I en inom andra kammaren av herr *Lindman m. fl.* väckt motion, nr 168, hemställes, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att sådana åtgärder måtte vidtagas, att, i den händelse folkskoleinspektör avstyrker statsbidrag till ett skoldistrikt under fordran på införandet av sådana förändringar beträffande skolväsendet, vilka skulle i form av beskattning vålla distriktet kännbar kostnad, det tillkommer länsstyrelsen att efter prövning fatta beslut i frågan om statsbidragets utbetalande, sedan från skoldistriktet inhämtats fullständiga uppgifter om distriktets ekonomi och uttaxeringen av kommunalutskylder.

Beträffande motiveringen tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har i vederbörlig ordning över förevarande motion inhämtat skolöverstyrelsens yttrande, vilket såsom bilaga finnes fogat vid utskottets utlåtande.

Ehuru penningvärdets fall särskilt under senare år i väsentlig mån rubbar bevisvärdet av den statistiska belysning, vari motionärerna ställt stegringen av de kommunala utgifterna från och med år 1874 till och med år 1917, finner även utskottet, att ett flertal av landets kommuner, framför allt genom den rådande ekonomiska depressionen, ställts inför stora svårigheter i avseende på möjligheten att fylla förefintliga ekonomiska behov. En sammanställning av uppgifter, tillgängliga i »Årsbok för Sveriges kommu-

Utskottet.

ner 1921» visar, att av landets 2,371 egentliga landskommuner 663 eller 28 % hava en kommunalskatt av 10 kr. och däröver pr 100 kronors inkomst. Av dessa 663 kommuner hava 480 en kommunalskatt fr. o. m. 10 kr. t. o. m. 14: 99, 138 en kommunalskatt fr. o. m. 15 kr. t. o. m. 19: 99, 31 en kommunalskatt fr. o. m. 20 kr. t. o. m. 24: 99, 13 en kommunalskatt fr. o. m. 25 kr. t. o. m. 29: 99 och 1 kommun en kommunalskatt av kr. 33: 10. I sju län utgör kommunalskatten i medeltal över 10 kr. I de 663 kommunerna med en kommunalskatt av 10 kr. och däröver utgår i 483 kommuner hälften av skatten och mer till kyrka och skola och i 189 kommuner av samma 663 två tredjedelar och mer till enahanda ändamål. Ett särskiljande av utgifterna till kyrka och skola kan med de i årsboken föreliggande uppgifterna icke verkställas, men det torde få betecknas som ett känt förhållande, att de kyrkliga utgifterna i regel väsentligen understiga utgifterna till skolväsendet.

Även med hänsyn tagen till olika taxeringsförhållanden visa de anförda siffrorna behovet av den skatteutjämning, som skulle följa av att staten lämnade bidrag till uppförande av byggnader för folkskoleväsendet, varom riksdagen 1920 begärt utredning. Efter utskottets mening visa de också nödvändigheten av att i avvaktan på resultatet av denna utredning den varsamhet i fråga om på administrativ väg meddelade ekonomiska ålägganden för skoldistriktet, vilken riksdagen och skolöverstyrelsen tidigare anbefallt, får på ett alldeles särskilt sätt komma till uttryck gentemot kommuner, som redan påtagligen äro synnerligen betungade av skatter.

Med helt och fullt erkännande av den stora betydelsen av en sund och god folkuppfostran hava motionärerna i sitt sökande efter medel att begränsa de kommunala utgifterna stannat vid kostnaderna för folkskoleväsendet. De förmena, att här, isynnerhet med nu gällande villkor för erhållande av statsbidrag till lärarpersonalens avlöning, kommunerna kunna åläggas dryga utgifter med åtföljande betydligt ökade kommunalskatter utan kommunernas egen medverkan.

Motionärerna beröra i detta sammanhang tillkomsten av vissa i kungl. kungörelsen den 16 september 1918 innefattade bidragsvillkor. Då de emellertid icke påyrka ändring av dessa villkor, saknar utskottet anledning att närmare uttala sig härom i annan mån än att i denna punkt hänvisa till sitt utlåtande över den av herr Johanson i Hallagården m. fl. väckta motionen (nr 170) om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande åt kommunerna av skäligen trygghet mot att genom administrativa myndigheters förfogande åläggas allt för tryckande ekonomiska bördor för folkundervisningens utveckling.

I avseende på grunden till och tillvägagångssättet vid avstyrkande av statsbidrag till avlöning av lärare vid folk- och småskolor anför motionärerna, att den som närmast har att pröva, huruvida villkoren för erhållande av statsbidrag äro uppfyllda, är vederbörande folkskoleinspektör, till vilken rekvisitionerna å statsbidrag skola ingivas för att med hans tillstyrkande eller avstyrkande insändas till länsstyrelsen (eller statskontoret). Om inspektören, som efter motionärernas uppfattning på administrativ väg förlänats en alltför stor makt att bestämma över kommunernas utgifter, anser, att icke tillräckligt antal skolor enligt den typ, han finner lämplig, inrättats och att därför behövlige skolhus och lärarbostäder icke blivit byggda eller att förutvarande lokaler i något avseende icke äro lämpliga eller att skolmöblerna icke äro ändamålsenliga eller att erforderlig undervisningsmateriell icke finnes, torde han i de flesta fall anse sig böra avstyrka rekvisitionen, och om länsstyrelsen då icke utanordnar statsbidraget, får skoldistriktet självt gälda de 9/10 av lärarlönerna, som annars utgå av statsmedel. Endast av nåd kan sedan, enligt motionärernas uppgift, möjligen på ansökan kos Kungl. Maj:t utanordning av statsbidraget få ske.

Till beriktigande av denna framställning må till en början erinras om, att bestämmelser om det antal skolor, som skall finnas i ett skoldistrikt, och om de former, enligt vilka dessa skola vara anordnade, skola vara intagna i det för distriktet gällande reglementet. Som skolöverstyrelsen påpekat i sitt över föreliggande motion avgivna yttrande fastställes detta reglemente av vederbörande domkapitel eller i visst fall av skolöverstyrelsen. Domkapitlets förståndigande för ett skoldistrikt att i något avseende förändra skolorganisationen är att betrakta som en ändring i reglementet. Vederbörande myndighets beslut i nämnda hänseenden kan skoldistriktet, om det så önskar, draga under Kungl. Maj:ts prövning. Inspektören kan vid sin granskning av distriktets statsbidragsrekvisition icke i fråga om skolornas antal och form framställa anmärkning, för så vitt reglementets föreskrifter i detta hänseende äro iakttagna.

Och vad beträffar statsbidrags avstyrkande av den anledningen, att skollokalerna icke befunnits lämpliga, torde sådant avstyrkande icke ske, därför att skolans lokaler »i något avseende icke äro lämpliga» utan endast när de lokaler, mot vilka anmärkning riktas, förete sådana väsentliga bristfälligheter, att de måste anses för sitt ändamål olämpliga.

Avstyrkande av statsbidrag av nu nämnda anledningar förekommer sällan. För att bedöma, i vilka omfattning och av vilka orsaker statsbidrag avstyrkes, har skolöverstyrelsen från folkskoleinspektörerna inför-

skaffat uppgifter därom. Av dessa framgår, att de fall, då statsbidrag avstyrkts på grund av att skolan icke varit anordnad enligt gällande föreskrifter, utgöra för hela landet under åren 1920 och 1921 endast sex — ett av dessa avstyrkanden återtogs dock sedermera. På grund av olämpliga skollokaler har avstyrkande av statsbidrag under nämnda tid skett i åtta fall — i ett av dem återtogs sedermera avstyrkandet. I två av de åtta fall, då folkskoleinspektören avstyrkt statsbidrag på grund av skollokalernas olämplighet, har han även anmärkt, att skolmöblerna icke voro ändamålsenliga, i det ena jämväl att erforderlig undervisningsmateriell saknades. Uppenbarligen har i de sistnämnda båda fallen avstyrkandet huvudsakligen förorsakats av, att skoldistriktet för undervisningen icke tillhandahållit lämpliga lokaler. Avstyrkande enbart på grund av skolmöblernas oändamålsenlighet eller undervisningsmateriellens otillräcklighet eller båda dessa omständigheter har icke förekommit.

Flertalet avstyrkanden av statsbidrag till lärares avlöning grunda sig på helt andra omständigheter, vilka innebära avvikelser från övriga för statsbidrags utbekommande fastställda villkor, såsom att undervisningen icke fortgått minst åtta månader om året; att lärarens avlöningsförmåner icke motsvara vad i sådant avseende stadgas; att det för på grund av sjukdom tjänstledig lärare icke genom intyg av läkare styrkts, att sjukdomen varit av sådan beskaffenhet, att den tjänstledige läraren på grund av densamma varit urståndsatt att vederbörligen uppehålla sin tjänst; att folkskoleinspektören icke kunnat vitsorda, att en som vikarie anställd redan pensionerad lärare varit lämplig, eller i fråga om vikarie, som icke äger vederbörlig behörighet till tjänsten, att denne befunnits duglig, och dylikt. Det är icke heller ovanligt, att statsbidragsrekvisitioner av olika slag icke ingivas inom därför föreskriven tid och av denna rent formella anledning måste av folkskoleinspektör avstyrkas.

Har länsstyrelsen efter prövning funnit folkskoleinspektörens anmärkningar befogade och sålunda icke utanordnat statsbidraget, återstår för skoldistriktet ingalunda, såsom i motionen uttalas, endast den utvägen »att av nåd möjligen på ansökan hos Kungl. Maj:t få statsbidraget utanordnat». Skoldistriktet äger rätt — och av denna rätt torde distrikten i de allra flesta fall begagna sig — att i vanlig ordning hos regeringsrätten anföra besvär över länsstyrelsens beslut.

I avseende på regeringsrättens behandling av dylika besvärsmål rörande utbekommande av vägrat statsbidrag, har utskottet inhämtat, att dessa mål under åren 1920 och 1921 utgjorde 50, att i 17 fall det överklagade beslutet undanröjts, att i 2 fall viss ändring däri beslutats samt

att i 31 fall ändringsyrkandet ej bifallits, men att i 18 fall tillhörande sistnämnda grupp Kungl. Maj:t på grund av förekomna omständigheter medgivit, att statsbidrag likväl finge uppbäras. I 55 ärenden utöver nu berörda 50 mål hava under sagda tid ansökningar att av nåd utfå statsbidrag, ehuru gällande föreskrifter icke iakttagits, blivit av Kungl. Maj:t avgjorda. Kungl. Maj:t har därvid i 45 fall medgivit, att det rekviderade statsbidraget finge utan hinder av nämnda omständighet utbetalas. I sammanlagt 63 fall har sålunda nåd fått gå före rätt. Som bekant har Kungl. Maj:ts dispensrätt i statsbidragsmål nyligen vidgats i syfte att bereda skoldistriktet ytterligare lättnader. Jämlikt beslut av 1921 års riksdag har nämligen Kungl. Maj:t i cirkulär den 29 juni samma år förklarat sig vilja, där i särskilda fall omständigheterna därtill föranleda, besluta om utgående av statsbidrag till, bland annat, kommunala undervisningsanstalter, utan hinder därav, att någon mindre avvikelse från de av riksdagen för statsbidragets utgående fastställda grunderna och villkoren ägt rum. Kan skoldistriktet icke på någon av nu angivna vägar erhålla sökt statsbidrag, torde med visshet kunna påstås, att ett sådant fall föreligger, då det är statsmakternas mening, att statsbidrag icke skall utgå. Nyss anförda statistik visar under alla förhållanden, dels att antalet statsbidragsmål av nu ifrågavarande art är i förhållande till det stora antalet skolor inom landet (c:a 17,000 folkskolor med nära 25,000 läraravdelningar) anmärkningsvärt litet, vilket synes vederlägga talet om onödig stränghet vid prövningen av statsbidragsrekvisitioner, dels att Kungl. Maj:t endast i ett fåtal fall — nämligen under loppet av 2 år i allenast 23 fall — av 105 ansett sig böra vägra utbetalande av statsbidrag.

Efter den omfattande motivering, som i det föregående berörts, begränsa sig motionärerna till att yrka, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att sådana åtgärder måtte vidtagas, att i den händelse folkskoleinspektör avstyrker statsbidrag till ett skoldistrikt under fordran på införandet av sådana förändringar beträffande skolväsendet, vilka skulle i form av beskattning vålla distriktet kännbar kostnad, det skall tillkomma länsstyrelsen att efter prövning fatta beslut i frågan om statsbidragets utbetalande, sedan från skoldistriktet inhämtats fullständiga uppgifter om distriktets ekonomi och uttaxeringen av kommunalutskylder.

I fråga härom får utskottet erinra, dels att länsstyrelsen enligt redan gällande författning har att pröva de av inspektören framställda anmärkningarna och därefter fatta beslut rörande statsbidragets utanordnande, dels att länsstyrelsen givetvis har rätt att från vederbörande skoldistrikt in-

hämta upplysningar om kommunens ekonomiska förhållanden och huru inspektörens yrkanden skulle verka på de kommunala utgifterna. Då detta icke kan vara motionärerna obekant, utgår utskottet ifrån att deras yrkande avser vidtagandet av sådan åtgärd, att länsstyrelsen under av dem angiven förutsättning skall vara skyldig att från vederbörande skoldistrikt inhämta fullständiga uppgifter om distriktets ekonomi och uttaxeringen av kommunalutskylder. Härigenom garanteras skoldistriktet tillfälle att yttra sig, innan ärendet avgöres. En allsidigare prövning främjas av statsbidragsärendena redan i första instans, och dessutom vinnes den fördelen, att när sådant ärende blir föremål för Kungl. Maj:ts prövning, så föreligger ärendet i bättre utrett skick och kräver mindre tidsutdräkt och mindre arbete för sitt avgörande. För utskottet synes det ligga i sakens natur, att länsstyrelsens prövning av statsbidragsärende förutsätter skoldistriktets hörande, när anmärkning framställts mot dess skolväsen och anmärkningen sålunda icke motiveras av uppenbar felräkning eller formellt förbiseende. Såvitt utskottet har sig bekant, remittera också länsstyrelserna i allmänhet ärenden av denna art till vederbörande skoldistrikt för yttrandes avgivande. Skulle någon avvikelse från denna regel ske, så bör enhetlig remisspraxis vinnas genom riksdagens nyss gjorda uttalande vid behandlingen av en i båda kamrarna väckt, lika lydande motion, att »vederbörande skolråds yttrande bör av länsstyrelse inhämtas över av folkskoleinspektör i samband med avgivande av vitsord över rekvisition av statsbidrag framställd anmärkning mot ett skoldistrikts skolväsen, innan ärendet av länsstyrelsen företages till slutlig prövning». Då det sålunda kan förväntas, att motionärernas önskemål, i den mån det ej redan är tillgodosett, skall vinnas utan att begäran om författningsändring från riksdagens sida erfordras, finner utskottet ej skäl att tillstyrka en skrivelse i motionens syfte.

Utskottet hemställer alltså,

att förevarande motion ej måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 12 maj 1922.

På utskottets vägnar:

A. OLSSON

i Mora.

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar *Olsson* i Mora, *Bergström*, *Öhman*, *Paulsen*, *Wallerius*, *Gardell*, *Johansson* i Edsbyn, *Wagnsson*, fröken *Wellin* och fru *Thüring*.

Reservation

av herrar *Bergström, Wallerius, Gardell* och fröken *Wellin*.

Bilaga.

Till andra kammarens första tillfälliga utskott.

Sedan Kungl. Maj:t genom nådig remiss anbefallt skolöverstyrelsen att avgiva av andra kammarens första tillfälliga utskott begärt yttrande rörande, bland annat, en av herr Lindmån m. fl. väckt motion (nr 168) om skrivelse till Kungl. Maj:t angående viss befogenhet för länsstyrelsen att besluta i fråga om utbetalande av statsbidrag till skolväsendet, får överstyrelsen beträffande ifrågavarande motion anföra följande:

Vad först angår motionärernas uttalande rörande de i kungl. kungörelsen den 16 september 1918 angående avlöning till lärare vid folk- och småskolor samt statsbidrag till sådan avlöning angivna villkoren för erhållande av statsbidrag, får överstyrelsen hänvisa till vad överstyrelsen därom anfört i ett denna dag avgivet yttrande över den av herr Johanson i Hallagården m. fl. väckta motionen (nr 170) om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande åt kommunerna av skälig trygghet mot att genom administrativa myndigheters förfogande åläggas allt för tryckande ekonomiska bördor för folkundervisningens utveckling.

Vidkommande så vad motionärerna yttra om grunden till och tillvägagångssättet vid eventuellt avstyrkande av statsbidrag till avlöning av lärare vid folk- och småskolor, torde den av dem lämnade redogörelsen i detta avseende icke fullt överensstämma med förhållandena, sådana de i verkligheten gestalta sig.

Till en början må därtill erinras, att bestämmelser om det antal skolor, som skall finnas i ett skoldistrikt, och om de former, enligt vilka dessa skola vara anordnade, skola vara intagna i det för distriktet gällande reglementet. Detta fastställas av vederbörande domkapitel eller i visst fall av skolöverstyrelsen. Domkapitlets förståndigande för ett skoldistrikt att i något avseende förändra skolorganisationen är givetvis att betrakta som en ändring i reglementet. Vederbörande myndighets beslut i nämnda hänseenden kan skoldistriktet, om det så önskar, draga under Kungl. Maj:ts prövning. Inspektören kan givetvis vid sin granskning av distriktets statsbidragsrekvisition icke i fråga om skolornas antal och form framställa anmärkning, för så vitt reglementets föreskrifter i detta hänseende äro iakttagna.

Vad åter beträffar avstyrkande av statsbidrag av den anledningen, att skollokaler icke befunnits lämpliga, torde med full visshet kunna påstås, att sådant avstyrkande icke sker, därför att skolans lokaler »i något avseende icke äro lämpliga». Använder inspektören i ärende av nu ifrågavarande art en så ingripande åtgärd som avstyrkande av statsbidrag, lär det vara otvivelaktigt, att de lokaler, mot vilka anmärkning riktas, förete mycket väsentliga bristfälligheter.

heter och äro för sitt ändamål synnerligen olämpliga. Helt visst hava också i dylika fall långvariga underhandlingar om åvägabringande av rättelse förut förts mellan distriktet och inspektören.

Avstyrkande av statsbidrag av nu nämnda anledningar förekomma emellertid sällan. För att bedöma, i vilken omfattning och av vilka orsaker statsbidrag avstyrkes, har överstyrelsen från folkskoleinspektörerna införskaffat uppgifter därom. Av dessa framgår, att de fall, då statsbidrag avstyrkts på grund av att skolan icke varit anordnad enligt gällande föreskrifter, utgöra för hela landet under åren 1920 och 1921 endast sex — ett av dessa avstyrkanden återtogs dock sedermera. På grund av olämpliga skollokaler har avstyrkande av statsbidrag under nämnda tid skett i åtta fall — i ett av dem återtogs sedermera avstyrkandet. I två av de åtta fall, då folkskoleinspektören avstyrkt statsbidrag på grund av skollokalernas olämplighet, har han även anmärkt, att skolmöblerna icke voro ändamålsenliga, i det ena jämväl att erforderlig undervisningsmateriell saknades. Uppenbarligen har i de sistnämnda båda fallen avstyrkandet huvudsakligen förorsakats av, att skoldistriktet för undervisningen icke tillhandahållit lämpliga lokaler. Avstyrkande enbart på grund av skolmöblernas oändamålsenlighet eller undervisningsmateriellens otillräcklighet eller båda dessa omständigheter har icke förekommit.

Flertalet avstyrkanden av statsbidrag till lärares avlöning grunda sig på helt andra omständigheter, vilka innebära avvikelser från övriga för statsbidrags utbekommande fastställda villkor, såsom att undervisningen icke fortgått minst åtta månader om året; att lärarens avlöningsförmåner icke motsvara vad i sådant avseende stadgas; att det för på grund av sjukdom tjänstledig lärare icke genom intyg av läkare styrkts, att sjukdomen varit av sådan beskaffenhet, att den tjänstledige läraren på grund av densamma varit urståndsatt att vederbörligen uppehålla sin tjänst; att folkskoleinspektören icke kunnat vitsorda, att en som vikarie anställd redan pensionerad lärare varit lämplig, eller i fråga om vikarie, som icke äger vederbörlig behörighet till tjänsten, att denne befunnits duglig och dylikt. Dessutom må i detta sammanhang erinras om, att folkskoleinspektören också har att granska rekvisitioner av statsbidrag bland annat till undervisningen i slöjd och hushållsgöromål samt i fortsättningsskolan. Ofta förekomma avstyrkanden av statsbidrag till dessa arter av undervisningen, särskilt slöjd, enär de av riksdagen fastställda villkoren för erhållande av statsbidrag icke blivit uppfyllda. Slutligen må också framhållas, att det icke heller är ovanligt, att statsbidragsrekvisitioner av olika slag icke ingivas inom därför föreskriven tid och således av denna rent formella anledning måste av folkskoleinspektören avstyrkas.

Har länsstyrelsen efter prövning funnit folkskoleinspektörens anmärkningar befogade och sålunda icke utanordnat statsbidraget, återstår för skoldistriktet ingalunda, såsom i motionen uttalas, endast den utvägen »att av nåd möjligen på ansökan hos Kungl. Maj:t få statsbidraget utanordnat». Skoldistriktet äger givetvis rätt — och av denna rätt torde distriktet i de flesta för att ej säga alla fall begagna sig — att i vanlig ordning anföra besvär över länsstyrelsens beslut. Skulle regeringsrätten, som har att upptaga dylika besvärsmål, vid prövning icke finna anledning bifalla besvären, kan skoldistriktet ändå, om skäl därtill anses föreligga, erhålla statsbidraget på grund av den åt Kungl. Maj:t genom

riksdagens beslut år 1921 (riksdagens skrivelse nr 158) givna rätten att, där i särskilda fall omständigheterna därtill föranleda, besluta om utgående av statsbidrag till kommunala och enskilda undervisningsanstalter, till vilka statsbidrag utgår, utan hinder därav, att någon mindre avvikelse från de av riksdagen för statsbidragets utgående fastställda grunderna och villkoren ägt rum. Kan skoldistriktet icke på någon av nu angivna vägar erhålla statsbidraget, torde med stor trygghet kunna påstås, att ett sådant fall föreligger, då det är statsmakternas mening, att statsbidrag icke skall utgå.

Motionärerna ha i motiveringen till sitt yrkande väsentligen uppehållit sig vid villkoren för erhållande av statsbidrag. De ha dock icke ansett sig böra föreslå ändring i dessa villkor utan endast yrkat, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att sådana åtgärder måtte vidtagas, att i den händelse folkskoleinspektör avstyrker statsbidrag till ett skoldistrikt under fordran på införandet av sådana förändringar beträffande skolväsendet, vilka skulle i form av beskattning vålla distriktet kännbar kostnad, det skulle tillkomma länsstyrelsen att efter prövning fatta beslut i frågan om statsbidragets utbetalande, sedan från skoldistriktet inhämtats fullständiga uppgifter om distriktets ekonomi och uttaxeringen av kommunalutskylder.

I fråga härom får överstyrelsen erinra om att länsstyrelsen enligt redan gällande författning har att pröva de av inspektören framställda anmärkningarna och därefter fatta beslut rörande statsbidragets utanordnande. För så vitt överstyrelsen har sig bekant, ha länsstyrelserna för inhämtande av upplysningar om alla de förhållanden, som kunna inverka på beslutet i allmänhet, för yttrande remitterat ärenden av denna art till vederbörande skoldistrikt, som väl icke lära ha underlåtit att därvid allsidigt belysa de ekonomiska förhållandena. Sedan numera i gällande kungörelse om statsbidrag genom ändring i förtydligande syfte den 28 oktober 1921 uttryckligen föreskrives, att avgörandet i fråga om statsbidrags utanordnande tillkommer länsstyrelsen, ha länsstyrelserna tydligen ännu större anledning att, då statsbidrag av inspektören avstyrkts, före avgörandet inhämta yttrande från skoldistriktet.

Uppenbarligen ha motionärerna icke tänkt sig, att länsstyrelsen skulle utrustas med befogenhet att utanordna statsbidrag även i det fall, att de för statsbidrags erhållande i gällande författningar fastställda villkoren enligt länsstyrelsens uppfattning icke blivit uppfyllda, och en sådan anordning torde väl heller icke kunna ifrågasättas. Oavsett det från andra synpunkter betänkliga uti att utrusta underordnade myndigheter med befogenhet att annullera i allmän författning givna bestämmelser, vill överstyrelsen särskilt framhålla, hur olikformigt en sådan befogenhet skulle kunna komma att utövas i landets olika delar, då uppenbarligen meningarna om vad som ur ekonomisk synpunkt må anses skäligt kunna vara ganska skiftande. Den eftergift från uppfyllande av de föreskrivna villkoren, som må kunna finnas nödig, och som särskilt kan vara erforderlig i fråga om ett ekonomiskt svagt skoldistrikt, som icke utan stora ekonomiska svårigheter kan fullgöra de stadgade villkoren för erhållande av statsbidrag, synes böra beviljas av Kungl. Maj:t, och i sådant hänseende torde den ovannämnda åt Kungl. Maj:t givna rätten att besluta om utgående av statsbidrag utan hinder därav att någon mindre avvikelse från de fastställda villkoren ägt rum, särskilt vara lämpad att komma till användning. Ett tillägg till gällande författning av den

innebörd, som motionärerna föreslå, skulle dock måhända av skoldistriktet kunna uppfattas såsom innebärande en befogenhet för länsstyrelserna, som tydligen ej kan vara avsedd, och lär redan av denna anledning ej vara lämpligt.

I den mån de i motionen framställda önskemålen kunna anses vara befogade, synas de, såsom av det förut anförda torde framgå, redan vara tillgodosedda. Överstyrelsen kan därför för sin del icke finna annat än, att den av motionärerna ifrågasatta ändringen i gällande bestämmelser på förevarande område icke är av förhållandena påkallad.

Stockholm den 24 februari 1922.

AUG. FALK.

Per Thomée.

Gustaf Redelius.